N°. 40.

BREDASCHE COURANT.

ZONDAG 19 MEI.

PUBLICATIE.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD *BREDA*, bij resumtie gelet op het Besluit van Heeren Gedeputeerde Staten der Provincie *Noord-Braband*, van den 20sten September 1837, Lett. F. F^{1}., Afdeeling van Policie, (*Provinciaal Blad* n°. 141), houdende aanschrijving, om de Ingezetenen jaarlijks op den eersten Zondag in de maand Mei, te herinneren aan de bepalingen der Wet van den 1sten Maart 1815, (*Staatsblad n°.* 21), betrekkelijk *de viering der dagen aan den Openbaren Christelijken Godsdienst toegewijd*, en om daaraan nadrukkelijk de hand te houden, en door de Beambten van Policie te doen houden.

BRENGEN voormelde Wet bij deze nader ter kennisse der Ingezetenen, zijnde van den volgenden inhoud:

»Wij WILLEM BIJ DE GRATIE GODS, PRINS VAN ORANJE-NASSAU, SOUVEREIN »VORST DER VEREENIGDE NEDERLANDEN, ENZ., ENZ., ENZ.

»Aan alle de genen die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten,

»Alzoo Wij in overweging genomen hebben de noodzakelijkheid om, op het »voetspoor onzer godsdienstige voorvaderen, die daarop steeds den hoogsten prijs »stelden, de pligtmatige viering van den dag des Heeren en andere dagen den »openbaren christelijken godsdienst toegewijd, door eenparige en voor de geheele »uitgestrektheid der Vereenigde Nederlanden algemeen werkende maatregelen te »verzekeren;

»Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord en met gemeen overleg der »Staten-Generaal dezer landen, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij »goedvinden en verstaan bij deze:

»1. Dat op zondagen en op zoodanige godsdienstige feestdagen, als door de »kerkgenootschappen van den christelijken godsdienst dezer landen algemeen »erkend en gevierd worden, niet alleen geene beroepsbezigheden zullen mogen »verrigt worden, welke den godsdienst zoude kunnen storen, maar dat in het »algemeen geene openbare arbeid zal mogen plaats hebben, dan ingeval van »noodzakelijkheid, als wanneer de plaatselijke regering daartoe schriftelijke »toestemming zal geven.

»2. Dat op deze dagen, met uitzondering van geringe eetwaren, geene koop- »waren hoegenaamd op markten, straten of openbare plaatsen, zullen mogen »worden uitgestald of verkocht, en dat kooplieden en winkels hunne waren »niet zullen mogen uitstallen noch met opene deuren verkoopen.

»3. Dat gedurende den tijd, voor de openbare godsdienstoefening bestemd, »de deuren der herbergen en andere plaatsen, alwaar drank verkocht wordt, »voor zoo verre dezelve binnen den besloten kring der gebouwen liggende »zijn, zullen gesloten zijn, en dat ook, gedurende dien zelfden tijd, geener- »hande spelen, hetzij kolven, balslaan of dergelijke mogen plaats hebben.

»4. Dat geene openbare vermakelijkheden, zoo als schouwburgen, publieke »danspartijen, concerten en harddraverijen, op de zondagen en algemeene »feestdagen zullen gedoogd worden; zullende het aan de plaatselijke besturen »worden vrijgelaten hieromtrent eene uitzondering toe te staan, mits niet »dan na het volkomen eindigen van alle godsdienstoefening.

»5. Dat de plaatselijke policie zorg zal dragen, ten einde alle hinderlijke be- »wegingen en gerucht in de nabijheid der gebouwen tot de openbare eere- »dienst bestemd en in het algemeen alles wat dezelve zoude kunned hinderlijk »zijn, voor te komen of te doen ophouden.

»6. Dat de overtredingen tegen de bepalingen van dit besluit, naar gelang »van personen en omstandigheden, zullen gestraft worden met eene boete »van niet hooger dan *vijf-en-twintig guldens*, of met eene gevangenis van »niet langer dan *drie dagen* voor de overtreders die buiten staat mogten zijn »deze boete te betalen.

»7. Dat bij eene tweede overtreding de boete of straf zal verdubbeld worden »en wijders alle de te koop gelegde of uitgestalde goederen verbeurd verklaard »en de Herbergen of andere publieke plaatsen voor eene maand gesloten.

»En dat door deze algemeene verordeningen, alle daarmede niet overeenkomstige »provinciale of plaatselijke reglementen en inrigtingen zullen worden gehouden »voor vervallen.

»Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geïnsereerd, en dat een »genoegzaam getal exemplaren gedrukt en aan de Staten in de onderscheidene Provin- »cien of Landschappen, ingevolge art. 86 der grondwet, ter uitvoering zal worden »gezonden, met last om dezelve alomme te doen publiceren en affigeren, en van de »predikstoelen der onderscheidene christelijke kerkgenootschappen te doen aflezen.

»Lasten en bevelen voorts dat Onze ministeriële departementen en andere auto- »riteiten, justicieren en officieren, wien zulks aangaat, aan de naauwkeurige »uitvoering de hand zullen houden, zonder eenige conniventie of dissimulatie.

»Gegeven in 's Gravenhage, den 1sten Maart des jaars 1815, het Tweede van »Onze Regering.

(*geteekend*) » WILLEM.

Ter ordonnantie van Zijne Koninklijke Hoogheid,

(*geteekend*) » A. R. FALCK.»

Wordende de Ingezetenen bij deze bij vernieuwing ten ernstigsten aangemaand, op voorschreve bepalingen te attenderen, met waarschuwing, dat den Kommissaris van Policie is gelast, daarop te waken en door zijne Agenten te doen waken, en dat iedere bevonden wordende overtreding, bij proces-verbaal geconstateerd en hetzelve aan den Heer Officier van Justitie, ten fine van vervolging zal ingezonden worden.

En zal deze worden gepubliceerd en geaffigeerd, waar zulks te dezer Stede te doen gebruikelijk is.

Breda, den 13. Mei 1850.

DE ROY, vt.

Ter ordonnantie van dezelven,

De Secretaris der Stad,

L. D. G. TEYCHINÉ.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 15den Mei.

De Commissie tot onderzoek van het ontwerp ter wijziging der kieswet, heeft den heer *Léon Faucher* tot haren rapporteur benoemd. Bij de bekende denkwijze en talenten van dien heer, beschouwt men zijne benoeming als een waarborg, dat de voordragt met warmte zal verdedigd worden. Intusschen beweert men dat de commissie nog eenige nieuwe wijzigingen in het ontwerp gebragt heeft, zullende onder anderen voorgesteld worden, om de uitoefening van het kiesregt afhankelijk te stellen van het verblijf gedurende drie jaren in het kanton, en niet in de gemeente, gelijk het oorspronkelijk ontwerp wilde, en zal voorts afgezien worden van het vorderen der volstrekte meerderheid voor de verkiezing van een afgevaardigde.

Tusschen de leden der linker zijde in de wetgevende vergadering blijft voortdurend verschil van gevoelen bestaan nopens de houding ten aanzien van de kieswet aan te nemen. Terwijl een gedeelte nog eene poging wil doen om haar te doen vallen, of althans zooveel mogelijk in het belang van het algemeene stemregt te doen wijzigen, hebben de meer heethoofdigen besloten zich aan de discussiën geheel te onttrekken, en zouden zij zelfs, volgens sommige berigten, gedreigd hebben met het nemen van hun ontslag als vertegenwoordigers, ingeval de wet wierd aangenomen.

Wat de houding der bevolking betreft, is men minder gerust en heeft men minder vertrouwen op den goeden uitslag der pogingen van de meeste leiders der demokratische partij om eene volksbeweging te voorkomen, vooral daar *Ledru Rollin* en andere uitgewekenen die zich in Londen bevinden, zoo door hunne brieven als door hunne persoonlijke vrienden, alles te werk schijnen te stellen, om de lagere klassen tot eenen opstand aan te zetten. In den avond van gisteren heeft de vrees daarvoor nieuw voedsel ontvangen, ten gevolge van eenen door het gouvernement genomen maatregel.

Dien avond is namelijk de drukkerij van *Boulé*, waar de dagbladen *La Voix du Peuple*, *la République* en *l'Estafette* gedrukt worden, verzegeld, en aan den heer *Boulé* te kennen gegeven dat zijn brevet als drukker was ingetrokken. Hij is dezelfde wiens drukkerij den 13den Junij vernield is geworden op eene wijze die de toenmalige minister *Dufaure* in de wetgevende vergadering openlijk ten hoogste gelaakt heeft. De destijds aangerigte schade werd op 78,000 franken begroot, waarvan nog geen centime vergoed is. Als reden van het intrekken van het brevet des heeren *Boulé* is opgegeven dat hij wegens het drukken van eene oproeping aan het volk op den 13 Junij geregtelijk veroordeeld is geworden. Eene voorname reden daarvan schijnt echter te zijn gelegen in den ontzettenden toeloop van volk, hetwelk zich gisteren en eergisteren in de bureaux van de *Voix du Peuple* begeven heeft, om de petitie te teekenen, die reeds Zondag jl. in beslag genomen is en ter zake waarvan geregtelijke vervolgingen zijn aangevangen.

Het voorkomen der hoofdstad is dan ook zeer onrustig, en ziet men allerlei verschijnselen die eene naderende crisis aanduiden. De leden van een aantal democratische vereenigingen zijn opgeroepen om op een bepaald punt bijeen te komen, ten einde zich van daar en corps naar de wetgevende vergadering tot het overbrengen van eene petitie tegen de kieswet, te begeven; ook spreekt men van eene zamenspanning tegen de zeventien leden der commissie die het ontwerp heeft bewerkt; hunne beeldtenissen zijn aan even zoovele kleine galgen op den hoek eener straat opgehangen gevonden. Het gouvernement van zijne zijde neemt alle mogelijke voorzorgmaatregelen. Men leest desaangaande in het *Bulletin de Paris*: «Het gouvernement neemt zijne voorzorgen tegen alle mogelijke gebeurtenissen, en daalt daarbij tot in de kleinste bijzonderheden af. De troepen (145,000 man sterk) zijn in de kazernen geconsigneerd en dag en nacht onder de wapenen, zoodat zij elk oogenblik gereed staan om op het eerste sein uit te rukken en Parijs zoodanig te bezetten, dat elke poging om barricades op te werpen terstond zou verijdeld worden. In alle straten zijn wachters in dier voege verdeeld, dat men dadelijk van het geringste oproerige verschijnsel onderrigt kan wezen. Het plan voor de bewegingen der troepen is door den generaal *Changarnier* met bewonderenswaardige bekwaamheid ontworpen.

De *Moniteur du Soir* van gisteren berigt dat bij den opperbevelhebber, generaal *Changarnier*, aanhoudend conferentiën met generaals en hoofdofficieren plaats hebben. De President der republiek is intusschen gisteren naar Fontainebleau vertrokken, zoo men wilde, om aldaar eenigen tijd verblijf te houden.

— In de zitting der wetgevende vergadering van heden hebben wederom allergewigtigste discussiën plaats gehad, ter zake van de door den minister van binnenlandsche zaken bevolen sluiting van de drukkerij des heeren *Boulé*. De minister werd daarover door eenige leden der Bergpartij met verbittering

aangevallen, en van schending der wet en der constitutionnele vrijheden beschuldigd. Hij verdedigde zich echter met de verwijzing naar eene steeds van kracht zijnde wet van 1814, welke de bevoegdheid gaf om het brevet van eenen drukker, die wegens overtreding der wet veroordeeld is, in te trekken, en met de voorlezing van niet minder dan vier vonnissen, welke sedert 1848 te dier zake tegen den drukker *Boulé* gewezen waren. Hij vond in zijne verdediging warme ondersteuning bij onderscheidene leden van de regter zijde, een van welke, de heer *Piscatory*, deze gelegenheid te baat nam om te verklaren, dat hij en alle weldenkenden het gouvernement zoowel in de vergadering als daarbuiten tot het uiterste zouden ondersteunen. Deze discussie had overigens geen verder gevolg, en de zitting eindigde met eene stemming over het geheel der begrooting van uitgaven, welke met 483 tegen 182 stemmen werd aangenomen.

— *Emile de Girardin* moedigt zoo veel mogelijk het teekenen van verzoekschriften tegen de hervorming der kieswet aan, en hij doet zijne stem niet te vergeefs hooren, want de menigte stroomt naar de bureaux van de *Presse* en de *Evènement*, om de daar nedergelegde petitiën te teekenen; men vreest dat deze demonstratie door het weigeren van de betaling der belasting zal worden gevolgd.

— De heer *Tricoupu*, de zaakgelastigde van Griekenland te Parijs, heeft aan den President der Republiek een eigenhandigen brief van koning *Otto* ter hand gesteld, in welken deze Vorst den eersten beambte der Republiek dank zegt voor zijne goede diensten en zijne bemiddeling, en hem de redenen mededeelt welke hem hebben doen besluiten toe te geven.

Uit een artikel van het dagblad *Constitutionnel* blijkt, dat te Londen een verdrag tusschen Engeland en Frankrijk gesloten was nopens de Grieksche zaken, en dat Frankrijk thans Engeland beschuldigt van het overtreden der bepalingen van dat verdrag.

— De beroemde *Mario de Candia*, een der beste Italiaansche tenors, heeft zijne stem verloren, hetgene men aan het klimaat toeschrijft, daar hij zich thans in Rusland bevindt. Hij zong uit de *Hugenoten*, toen zijne stem hem eensklaps begaf, even als het geluid van een gebroken instrument.

— De laatste berigten uit Rome melden de openbaarmaking van een besluit der pauselijke regering, waarbij de openbare verkoop gelast wordt der nog niet vervreemde domeingoederen in de provinciën Pesaro, Urbino, Ancona, Macerata, Fermo, Ascoli en Camerino.

Door den Paus was algeheele kwijtschelding verleend aan de gebroeders *Palamba*, die ter zake van hunne deelneming aan het revolutionnair bewind geregtelijk vervolgd werden.

Ter reede van Cagliari is den 5den dezer een Turksch oorlogs-fregat aangekomen, overbrengende de leden van het Italiaansche legioen hetwelk, onder aanvoering van den kolonel *Monti*, aan de zijde der opstandelingen in Hongarije gestreden heeft en naar Turkije geweken was. De daartoe behoorende manschappen zullen volgens besluit der Sardinische regering worden ingelijfd bij de troepen die de bezetting van het eiland Sardinië uitmaken.

— Uit Madrid schrijft men van den 10den dezer, dat druk werd onderhandeld over het sluiten van een concordaat tusschen den H. Stoel en Spanje.

Van den 16den.

In de zitting der wetgevende vergadering van heden waren aan de orde de interpellatiën over de zaken van Griekenland. De minister van buitenlandsche zaken, *la Hitte*, verlangde dadelijk het woord, en deelde aan de vergadering mede, dat het gouvernement, ten hoogste verrast en bedroefd wegens den loop dien de zaken te Athene genomen hadden, door den franschen gezant te Londen inlichtingen had gevraagd; dat het antwoord echter niet zoodanig was geweest als de goede betrekking tusschen de beide landen regt gaf te verwachten, waarop de president der republiek, na den raad zijner ministers te hebben gehoord, onzen gezant te Londen, den heer *Drouyn de l'Huys* teruggeroepen had. Deze woorden van den minister werden onmiddelijk met een algemeen *bravo!* van nagenoeg de geheele vergadering beantwoord; zelfs de tribunes paarden hunne toejuiching bij die van de leden, zoodat er eene algemeene geestdrift heerschte die verscheidene minuten aanhield. Nadat de vergadering weder wat bedaarder geworden was, deelde de minister den brief mede door hem aan den heer *Drouyn de l'Huys* geschreven, en diens terugroeping behelzende; daarin wordt hoofdzakelijk gezegd dat terwijl tusschen de beide regeringen overeengekomen was, dat zoo hare beide gemagtigden het over de beslechting der geschillen niet eens konden worden, de britsche gezant nadere instructiën van zijn hof moest verbeiden en vóór dien tijd geen nieuwe dwangmiddelen mogt bezigen, in weerwil daarvan, en onderwijl er eene regtstreeksche onderhandeling tusschen de kabinetten van Londen en Parijs gevoerd werd, Griekenland op nieuw was aangevallen, niettegenstaande de vertoogen van den franschen gevolmagtigde, en genoodzaakt was geweest te zwichten. Het fransch gouvernement in dit beloop van zaken een misverstand meenende te zien, had gehoopt en verlangd dat het kabinet van Londen het gebeurde als niet geschied zou beschouwen, en het onderling vastgesteld ontwerp van schikking zou handhaven; wijl men daaraan echter niet had willen voldoen, achtte de regering dat de waardigheid der republiek niet gedoogde dat de fransche gezant langer te Londen verbleef. — Door den minister werd voorts een grooten bundel van stukken betrekkelijk de zaken van Griekenland op het bureau neergelegd, en verlangde hij dat van deze eerst kennis genomen wierd, voor dat er interpellatiën werden gedaan. Dien overeenkomstig besloot de vergadering, alsmede tot het doen drukken van gezegde stukken.

Uit eenige regels van het ministerieel dagblad *la Patrie* maakt men op, dat het fransch gouvernement zich vergenoegde als vergoeding te vragen de terugroeping of de afkeuring van het gedrag des heeren *Wyse*.

De met zekeren ophef gedane mededeeling wordt door sommigen weder als een overijlden, niet zeer doordachten stap beschouwd. Schoon er wel niet ernstig aan een oorlog tusschen Frankrijk en Engeland wordt gedacht, is het de vraag of de regering in staat genoeg is, om weerstand te bieden aan al de zoo inwendige als uitwendige moeijelijke kwestiën, en zich er met eere zal weten uit te redden.

De dagbladen van Havre spreken van bevelen betrekkelijk maritime toerustingen en tot het ligten van matrozen.

— Ook het dagblad *la Démocratie* is heden in beslag genomen, ter zake van een artikel *la voix légale* geheeten.

De *National* en *la Presse* vermelden dat men steeds zoo aan hunne bureaux als in de departementen voortgaat met petitiën tegen de kieswet te teekenen.

De hoofdstad is heden rustig, in weerwil van al de pogingen die de leiders der hevige democratische partij aanwenden om de lagere volksklasse in beweging te brengen. Wat deze echter zou doen als het tot openlijken weerstand kwam is echter onzeker. De voornaamste leden van de partij der orde in de vergadering hebben anonyme brieven gekregen, waarin men hen met moord en doodslag en het verbranden hunner woningen bedreigt.

— Ter beurze waren genoteerd: 3 pCt. 54,50; 5 pCt. 87,75; Napels renten 96,50; Rom. L. 79¼.

ENGELAND.

LONDEN, den 15den Mei.

Heden is alhier de 31ste verjaardag van de koningin op de gebruikelijke wijs en met veel deelneming van de zijde der bevolking gevierd.

— De Gravin *van Neuilly*, de Prins *van Joinville* en de Hertog *van Aumale* hebben gisteren weder een bezoek bij de Koningin der Belgen, op het paleis van Buckingham, afgelegd.

De Graaf *van Neuilly*, voormalig koning der Franschen, verkeert sedert eenigen tijd in lijdenden toestand; de sporen van borstwaterzucht zouden zich bij hem vertoonen.

— Maandag verlangde lord *Stanley* in het Hoogerhuis nadere ophelderingen omtrent het laatst in Griekenland voorgevallene, waarop hij, in ieder geval, de aandacht van het Huis na de Pinkstervacantie dacht te bepalen. De president van den Raad, marquis van *Lansdowne*, zeide dat al de vereischte inlichtingen ten spoedigste het Parlement zouden worden voorgelegd. Thans zou hij alleen zeggen dat, ten gevolge van het ongunstig weder, de door het Fransch Gouvernement gevoerde onderhandelingen afgebroken waren, en dat, toen de Grieksche Regering den wensch geuit had, te weten wat de Engelsche voldoening geven zou, de heer *Wyse* voorwaarden had aangenomen, in het wezen der zaak niet verschillende van die welke de Fransche onderhandelaar billijk geacht had, en hoe hij werkelijk zoo ver van de oorspronkelijke voorwaarden was afgeweken, dat zij, wat het geldelijke betrof, veel voordeeliger voor de Grieksche Regering waren. Hr. Ms. Gouvernement, voegde zijn Lordschap hierbij, keurde de handeling van den heer *Wyse* goed, ofschoon het wenschelijker geweest zou zijn dat de uitkomst langs den weg der Fransche tusschenkomst verkregen ware.

— Gisteren wilde de heer *G. Berkeley* dat het Huis in commité de wetten wegens den invoer van vreemd graan in overweging zou nemen. Hij gewaagde van het gebrek, dat sedert zoo lang onder de landbouwende klassen had geheerscht, van de vergaderingen, door het gansche Land heen en laatstelijk in deze hoofdstad deswege gehouden, en van de wederstrevige wijze, op welke lord *Russell*, laatstleden Zaturdag, de commissie had behandeld, die hem het groot adres overbragt. In stede van den bloei en voorspoed, die men onophoudelijk als vruchten der intrekking van de graanwetten afschilderde, was er, volgens den spreker, nooit geen tijd geweest in welken de armoede zoo algemeen, het arbeidsloon zoo laag, de pachter zoo zeer buiten staat was veel vruchten van zijn kapitaal en zijnen arbeid te plukken. De proeven met het stelsel van vrijen handel waren nu sedert drie jaren genoegzaam genomen, en hadden bewezen dat de voorstanders daarvan zich bedrogen hadden.

Onder de leden welke de motie ondersteunden, was de marquis van *Granby*, die zeide dat de verderfelijke gevolgen van het tegenwoordig stelsel in Ierland nog heviger dan in Engeland gevoeld werden. De Kanselier der Schatkist bestreed de motie, verdedigde het stelsel van vrijen handel, en zeide dat de tegenwoordige Ministers daarmede zouden staan of vallen.

De heer *Cobden* trad ook als verdediger van zijn geliefd stelsel van vrijen handel op, en ten slotte werd het voorstel met 298 tegen 184 stemmen verworpen.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 18den Mei.

In de zitting der Tweede Kamer van Donderdag, is door den Voorzitter kennis gegeven, dat door de afdeelingen tot rapporteurs verkozen zijn voor het ontwerp der provinciale wet, de heeren *Wijnaendts*, *van Heloma*, *Dullert*, *Dirks* en *Lotzy*, en voor dat betreffende eenige wetten in Limburg, de heeren *Schooneveld*, *Winterbergh*, *Hugenholtz*, *Bots* en *Leclercq*.

De commissie heeft haar algemeen verslag uitgebragt over het wetsontwerp betreffende de waterschappen. De Voorzitter stelt voor de beraadslagingen daarover te doen plaats hebben op den 28sten Mei.

De heer *Engelen* stelt voor, de beraadslagingen acht dagen later, en alzoo 14 dagen na Pinksteren, te bepalen, of wel de werkzaamheden onmiddellijk na Pinksteren te hervatten.

De *Minister van Binnenlandsche Zaken* verzoekt de vergadering bij de vaststelling van den tijd der hervatting van hare werkzaamheden, wel in

aanmerking te willen nemen, dat de kies- en provinciale wetten bij de beide Kamers nog in den loop der maand Junij moeten worden behandeld, daar zij anders niet vóór het einde der maand Junij zouden kunnen worden afgekondigd, de nieuwe wetten niet dadelijk in werking zouden kunnen treden en de gewone vergaderingen der nog bestaande Provinciale Staten (die, volgens de nog van kracht zijnde reglementen, den eersten Dingsdag der maand Julij zouden moeten worden gehouden), niet zouden kunnen worden voorkomen. Het is echter te vreezen, dat dit de gevolgen zouden zijn van een te lang uitstel van de werkzaamheden der Kamer. Eenige weinige dagen verlies zou derhalve eene groote verandering kunnen te weeg brengen, ten nadeele van de beslissing van de nieuwe regeling van zaken.

De heer *van Dam van Isselt* stelt voor, de werkzaamheden te hervatten op Maandag, den 27 Mei. Hij gelooft, dat dit aan den loop der werkzaamheden geen nadeel zou toebrengen, daar der Regering ook de noodige tijd behoort te worden gelaten, te antwoorden op de onderscheidene bedenkingen, tegen de kies- en provinciale wetten gemaakt, en zij tot hiertoe de verslagen nog niet heeft ontvangen; zullende er nog wel eenige dagen verloopen voor dat dit plaats hebbe.

De heer *Backer* verklaart zich tegen het voorstel van den heer *van Dam van Isselt*, en gelooft, dat de Kamer zich met voldoende werkzaamheid kan bezig houden, zoodat hij zich tegen eenige verdaging moet verklaren.

De heer *Engelen* stelt nu voor, dadelijk na Pinksteren, de werkzaamheden der Kamer te hervatten.

Bij stemming wordt het voorstel van den President, om de beraadslagingen over de voordragt van wet nopens de waterschappen te bepalen op Dingsdag den 28 Mei, *aangenomen* met 46 tegen 10 stemmen. *Tegen* de heeren *Wichers*, *Westerhoff*, *Engelen*, *Schooneveld*, *Wintgens*, *Villers de Pité*, *van Randwijck*, *de Lom de Berg*, *Leclercq* en *Backer*.

Vervolgens is het ontwerp van wet, nopens de kosten van vervolging in zaken der directe belastingen, zonder beraadslaging, met algemeene stemmen *aangenomen*.

Waarna de vergadering is gescheiden. Na afloop der zitting, zijn de afdeelingen vergaderd, ten einde te onderzoeken de antwoorden der Regering, nopens de wets-ontwerpen betrekkelijk de scheepvaart.

— De Eerste Kamer der Staten-Generaal is bijeengeroepen om te vergaderen op den 29sten Mei aanstaande.

— Zijne Majesteit heeft bij onderscheiden besluiten goedgevonden:

1. den generaal-majoor graaf *Du Monceau*, 's Konings adjudant in buitengewone dienst, kommandant der brigade kavallerie, op deszelfs verzoek, eervol ontslag te verleenen uit zijne betrekking van voorzitter der commissie van inspectie over het militair onderwijs, onder dankbetuiging voor de veelvuldige goede diensten als zoodanig door hem bewezen;

2. den 1sten luitenant der kavallerie *P. A. Marcella*, adjudant van voornoemden generaal-majoor, insgelijks eervol ontslag te verleenen als secretaris van gemelde commissie;

3. den generaal-majoor *Falter*, kommandant van het personeel der artillerie en lid der bedoelde commissie, het voorzitterschap daarvan op te dragen;

4. den 1sten luitenant *P. C. Swaving*, van de artillerie, adjudant van laatstgemelden generaal-majoor, te benoemen tot secretaris van meergemelde commissie;

5. den generaal-majoor *Storm de Grave*, kommandant der reserve-brigade, te benoemen tot lid van diezelfde commissie, en zulks meer bepaaldelijk voor het wapen der kavallerie;

6. den generaal-majoor graaf *Du Monceau* op zijn verzoek insgelijks eervol te ontslaan als lid van het comité van defensie;

7. te benoemen: bij de geneeskundige dienst: tot officier van gezondheid der 2de klasse, de officieren van gezondheid van de 3de klasse: *F. Rienderhoff*, *M. G. van Pelt*, *P. F. Meulemans*, *P. G. Berends*, *J. D. van Hemert* en *C. A. A. Kieckens*; bij het 3de regiment infanterie: tot 2den luitenant-kwartiermeester, den sergeant-titulair *J. W. Muller*, van het korps; en

8. te verplaatsen: den majoor *A. C. van Well Groeneveld*, plaatsmajoor der 1ste klasse van het fort Bath, als zoodanig naar Rotterdam; bij het wapen der infanterie van het leger in Oost-Indie, den 2den luitenant *G. H. J. Grouw*, van het 3de regiment infanterie.

— Bij Koninklijke besluiten van den 16den Mei 1850 zijn benoemd: tot bewaarder der hypotheken en van het kadaster te Groningen, de heer *A. Upmeijer*, thans inspecteur der registratie en domeinen in de provincie Groningen; tot bewaarder der hypotheken en van het kadaster te 's Hertogenbosch, de heer *B. Frieswijk*, voormalig arrondissements-directeur der indirecte belastingen te 's Gravenhage, thans op wachtgeld; tot ontvanger der in- en uitgaande regten en accijnsen te Nijmegen, de heer *A. van Raab van Canstein*, thans ontvanger der directe belastingen aldaar.

— De Turksche gezant te Londen, *Mehemed*-pacha, is door den Sultan belast, Z. M. den Koning der Nederlanden geluk te gaan gelukwenschen met diens komst tot den troon.

— Heden zullen de zittingen der Synodale Commissie der Hervormde kerk, welke gedurende eenen geruimen tijd hebben aangehouden, gesloten worden.

— Het stedelijk bestuur van Leijden heeft de ingezetenen verzocht, om de viering van den 275sten verjaardag der Leijdsche Hoogeschool, op den 11den Junij eerstkomende, en den elsden bij dag en bij avond te houden gemaskerden optogt der studenten, meer luister bij te zetten door eene algemeene verlichting der straten en grachten.

— Men schrijft uit Leiden dat de Minister van Binnenlandsche Zaken het voornemen heeft om die stad in de maand Augustus aanstaande, aan te wijzen als de plaats, alwaar de commissie tot het afnemen van het jaarlijksche staats-examen zal bijeenkomen.

— De Groninger Couranten verklaren nu de vrees ongegrond, dat de Regering plan zou hebben de Hoogeschool te Groningen langzamerhand, uit gebrek aan de noodige subsidiën, te doen wegkwijnen. Vroeger was reeds medegedeeld dat de maatregel des Ministers van Binnenlandsche Zaken, om 25 per cent van de toelagen voor de Hoogescholen in te houden, ook op de beide andere Akademiën is toegepast. Thans heeft de Minister verzekerd de toelage weder te zullen verhoogen, wanneer hem tegen het einde van het eerste halfjaar het bewijs wierd geleverd dat inderdaad de door hem ingehouden 25 per cent niet kon worden gemist.

— De *Rotterdamsche Courant* behelst heden het volgende:

»Dr. *Gützlaff* is heden morgen vroegtijdig van hier naar Dusseldorp vertrokken, om de Pinksterdagen aldaar door te brengen, en daarna zijne reis langs den Rijn voort te zetten. Gisteren avond werd eene vriendschappelijke bijeenkomst ten huize van den heer *L. V. Ledeboer* Bz. gehouden, die bijgewoond werd door heeren Bestuurders van het Nederlandsch Zendeling-Genootschap, en der beide onlangs opgerigte Vereenigingen tot bevordering der Chinesche zending, en door eenige andere genoodigden. Onder anderen werd den beroemden zendeling, in deze bijeenkomst, een Album, tot aandenken aan zijn bezoek hier te lande, overhandigd. Zoowel daarvoor als voor de overige blijken van aandenken, en voor de hartelijke en belangstellende ontvangst welke hij in Nederland, met name te Rotterdam, had mogen ondervinden, betuigde dr. *Gützlaff* zijnen vurigen dank, in eene toespraak, die de overtuigendste blijken droeg dat de ondervonden deelneming, die 's mans afreis gedurende eenige dagen vertraagd had, geheel is gewaardeerd, hoezeer ook geheel is geweken."

— Laatstleden Zondag zijn zeven zendelingen, van het genootschap der Evangelische Broedergemeente uit Zeist naar Suriname vertrokken; het zijn de broeders *Smidt* en *Voss* met hunne vrouwen, en de broeders *Bertholt*, *Munch* en *Mense*.

— Men verneemt, dat door wijle Mevrouw *A. M. L. van Sonsbeeck*, geboren *Cremers*, bij testamentaire dispositie, ten behoeve van het armenhuis der Roomsch-Katholijke gemeente te Groningen een legaat is gemaakt, ten bedrage *f* 5000, vrij van successieregt.

— Bij onderscheidene vonnissen der Arrondissements-Regtbank te Breda van den 17den Mei jl., zijn veroordeeld:

Jan Joseph Rekman, wonende te Geertruidenberg, wegens het ten vierden male onbevoegd uitoefenen der geneeskunde, tot gevangenzetting voor den tijd van eene maand.

Gomarus Breukelmans en *Maria Catharina Suikerbuik*, wonende te Nispen, ter zake van het uiten van openbare smaadwoorden, elk in eene geldboete van *f* 3, ten behoeve van den Staat.

Matthijs Schuurmans, ter zake van het voorhanden hebben van onberijkt gewigt op zijne uitstalling op de publieke jaarmarkt te Klundert, in eene geldboete van *f* 10, te verdeelen als volgens de Wet.

Adrianus van den Bosch, wonende te Breda, wegens bedelarij buiten het kanton, onder verzachtende omstandigheden, tot gevangenzetting voor den tijd van zes dagen en overbrenging naar het bedelaarsgesticht, voor de gemeente Rijsbergen bestaande.

Jacobus Johannes Kleine, *Elisabeth Kiecken* en *Thomas Thielje*, wonende te Breda, ter zake van vechterij in de *Nieuwe Zaal* in de Keizerstraat te Breda, elk tot gevangenzetting voor den tijd van eene maand.

De rustende of Farnesische Herkules.

Herkules is door zijne spierkracht en heldenmoed een der beroemdste helden der Grieksche fabelkunde, bij verworgde eenen verschrikkelijken leeuw, enz., welke daden zijne twaalf werken of taken heeten. Onder deze is hij door de Ouden in verschillende beelden voorgesteld; ook in rust, na de verovering der gouden appelen in den tuin der Hesperiden, welke door eenen draak bewaakt werden, dien hij gedood heeft. De groote beeldhouwer *Glycon*, tijdgenoot van *Alexander*, heeft dit standbeeld gemaakt, dat onder de puinen eener badplaats in 1540 teruggevonden werd. Paus *Paulus III*, uit het geslacht der Farnesen, vermaakte dit beeld aan zijnen neef, die het in het paleis Farnese plaatste. Thans bevindt zich dit meesterstuk in het museum te Napels.

Er bestaan verscheiden antieke navolgingen van dit beeld. Ook hier te Breda in het Valkenburg op het bergje in den vijver. Het oorspronkelijke standbeeld heeft geen ander bedeksel, dan het toen gewone vijgenblad; het onze is naar de behoefte des tijds van voren meer bedekt, doch het mogt naar de zeden der 19de eeuw ook nog wel iets van achteren hebben.

D. D. M.

BURGERLIJKE STAND TE BREDA.

GEBOORTEN.

Van 12 Mei tot en met 18 Mei 1850. 7 mann. 4 vrouwel. geslacht.

HUWELIJKEN.

Van 12 Mei tot en met 18 Mei 1850. 5 huwelijken.

STERFGEVALLEN.

Van 12 Mei tot en met 18 Mei 1850. 3 mann. 4 vrouwel. geslacht.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 17 Mei.

TARWE ruim prijshoudend: 131 ℔ O. bonte Poolsche *f* 290; 132 ℔ Bovenl. Ris *f* 238.

ROGGE, zonder verandering: 118 ℔ Odessa *f* 135; 125 ℔ O. Pruis. *f* 167; 122 ℔ N. dito *f* 139; 122 ℔ Holsteins, *f* 125.

GERST in een doen: 98 ℔ N. Vries. Winter *f* 100.

HAVER en BOEKWEIT zonder handel.

KOOLZAAD, op 9 vaten Olie te leveren in October en November *f* 60½ P. vl.

LIJNZAAD prijshoudend: 104, 105 ℔ Liban *f* 290 à 310 ℔ Petersb. 265; 112, 113 ℔ dito *f* 270; 110 ℔ Konigsb. [illegible]

RAAPOLIE: op 6/w. *f* 46½; Vlieg. *f* 44½; 1 Sept. en Oct. eerstk. *f* 33½, [illegible]

LIJNOLIE: op 6/w. *f* 32½; Vlieg. *f* 31½.

HENNEPOLIE: op 6/w. *f* 37½.

RAAPKOEKEN *f* 52 à 55. — LIJNKOEKEN *f* 6 à 8.

MARKTPRIJZEN DER STAD BREDA,

VAN DEN 17. MEI 1850.

Het Nederl. Mudde Tarwe	van *f* 7,40 tot »	7,75.
Het dito dito Rogge	» » 4,40 » »	4,40.
Het dito dito Boekweit op wigt (70 Ned. Pond.)	» » 0,00 » »	4,40.
Het dito dito Boekweit	» » 4,05 » »	4,18.
Een grof Tarwe-brood, van een pond Nederl.	»	0,13.
Een lugt Tarwe-brood, van zeven oncen vijf lood Nederl.	»	0,15.
Een Fransch- of Witte-brood, van een pond Nederl.	»	$0,23^{1}/_{2}$.
Een Rogge-brood, van 3 pond Nederl.	»	0,23.
Een Nederl. pond Tarwe-meel	»	0,16.
Een dito pond grof Tarwe-meel	»	0,15.
Een dito pond Boter	»	0,66.
Zand-Aardappelen (Vat of Mudde)	*f* 0,00 tot *f*	1,80.
Het 1000 Eiken Telhout	»	2,60.
Het 1000 Doof Hout	»	2,00.
De kar Spaanders	»	2,85.
De » Struiken	»	2,80.
De 100 Mutsaard	»	3,50.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (17 *Mei*) was de fondsnotering: Ned. $2^{1}/_{2}$ pCt. $55^{13}/_{16}$, $^{15}/_{16}$, $^{7}/_{8}$; 3 pCt. $65^{3}/_{8}$; 4 pCt. $85^{7}/_{8}$, $^{15}/_{16}$, $^{7}/_{8}$; O. Ind. Leening 4 pCt. $84^{11}/_{16}$, $^{3}/_{4}$; Handelm. $164^{1}/_{2}$, $^{5}/_{8}$; Belgie $2^{1}/_{2}$ pCt. $45^{3}/_{4}$, $^{7}/_{8}$, $^{3}/_{4}$; Fr. Oblig. 3 pCt. $49^{7}/_{8}$, $50^{1}/_{4}$, $49^{7}/_{8}$; Spanje Ardoins $12^{11}/_{16}$, $^{3}/_{4}$; dito van 510 p. st. $12^{15}/_{16}$, 13; dito Onbep. St. $12^{3}/_{4}$; 3 pCt. $37^{3}/_{4}$; 3 pCt. Binnenl. à 6/m. $30^{1}/_{16}$, $^{1}/_{4}$, $^{1}/_{16}$; Coupons Ardoins $7^{1}/_{2}$, $^{5}/_{8}$; Fr. uitgest. $3^{15}/_{16}$; Portugez. 4 pCt. $35^{3}/_{4}$, 36; Rusland 5 pCt. $104^{1}/_{4}$; dito 1828—29 $103^{1}/_{2}$, $^{3}/_{8}$; 4 pCt. bij *Hope* $86^{1}/_{2}$; Id. bij *Stieglitz* $85^{3}/_{4}$; Certif. van Assign. 6 pCt. $63^{5}/_{8}$; N. Russen $4^{1}/_{2}$ pCt. $95^{1}/_{4}$; Oostenr. Metall. 5 pCt. 74, $^{1}/_{4}$; dito Nieuwe $80^{1}/_{2}$, $^{5}/_{8}$; Weenerbank $81^{1}/_{2}$; Denem. $97^{1}/_{2}$; Peru 75.

Advertentiën.

HOF VAN HOLLAND.

De Ondergeteekende heeft de eer zijnen Stadgenooten bekend te maken, dat hij, ter gelegenheid van de BREDASCHE KERMIS, op *Donderdag den 23. Mei 1850*, ten zijnen huize zal geven

TWEE BALS.

Het EERSTE BAL zal beginnen des morgens ten 10 ure en eindigen des avonds ten 8 ure.

Het TWEEDE neemt een aanvang des avonds ten 9 ure.

DE ENTRÉE IS BEPAALD:

Voor het *Eerste Bal* 25 Cents voor een Heer met of zonder Dames.

Voor het *Tweede Bal* 50 Cents voor een Heer met of zonder Dames.

Er zullen voor ieder BAL SOATIE-KAARTEN gegeven worden.

J. FOURNIER.

NB. De Voorzaal blijft voor gewoon Koffijhuis ingerigt.

⁂ De Ondergeteekende, *Optische Gezigtkundige en Brillenslijper van Rotterdam*, neemt de vrijheid het geëerde Publiek te berigten, dat hij weder gearriveerd is met een schoon Assortiment DAG- en AVONDBRILLEN, alsook met eene fraaije Collectie CYLINDER-GLAZEN, gedestineerd om de lichtstralen te concendreeren voor *concave*, *convexe* en *bi-convexe* voor den *Cataract*. Hij geeft volgens stijl eene doelmatige Bril, die volgens fokes voor het gezigt het meest geschikt is, waarvan Heeren deskundigen getuigenis kunnen geven. Hij is te allen tijde bereid, zich aan een onderzoek van zijne Glazen en zijne kennis derzelve te onderwerpen.

Standplaats zijner Kraam bij de Groote Societeit.

J. SMITS.

⁂ Er wordt ten spoedigste gevraagd een fatsoenlijk BURGER JONGELING, van 15 à 16 Jaren, eene nette hand schrijft en goed kan rekenen, ter opleiding in een Handelszaak, tegen Kost en Inwoning. Adres bij de Uitgevers dezer, Brieven *franco*, Letter A. P.

⁂ De Ondergeteekende JOHANNES BASTIAANSE, Voerman te *Bergen-op-Zoom*, voldoende aan Art. 20 van het Reglement op den dienst der openbare middelen van vervoer te lande, brengt aan het Publiek ter kennisse, dat hij den Dienst tusschen *Breda* en *Bergen-op-Zoom* heeft gestaakt.

J. BASTIAANSE.

⁂ C. J. KOENE Pz., Medeondernemer der vereenigde STOOMBOOT- en DILIGENCE-DIENST tusschen *Geertruidenberg* en *Rotterdam*, verwittigt het geëerd Publiek, dat van af aanstaande *Maandag* de WAGEN zal rijden des *Maandags* van *Breda* om $3^{1}/_{2}$ uur, en de overige dagen om $4^{1}/_{2}$ uur 's morgens.

19 *Mei* 1850.

Aanbesteding van eenen Grindweg.

Op *Woensdag den 29. Mei 1850*, des voormiddags ten 10 ure, zal door het Gemeentebestuur van *Rozendaal* en *Nispen*, ten Raadhuize aldaar, worden AANBESTEED:

Het LEGGEN van eenen GRINDWEG van *Rozendaal* naar de *Belgische Grenzen*, eene lengte uitmakende van 1070 Ellen, mitsgaders de LEVERANTIE van al de daartoe benoodigde MATERIALEN, en het ONDERHOUD van dien, gedurende drie jaren na de voltooijing.

De Aanbesteding zal geschieden bij inschrijving en opbod.

Het Bestek zal ter lezing liggen zoo te *Rozendaal* als op alle zoodanige plaatsen in deze Provincie alwaar gewoonlijk de Bestekken van soortgelijke Werken worden ter lezing gelegd, terwijl twee dagen voor de Aanbesteding, te beginnen des morgens om 9 ure, de noodige aanwijzing *in loco* zal worden gedaan en nadere inlichtingen te bekomen zijn bij den Heer Hoofd-Ingenieur H. F. FIJNJE, te *'s Hertogenbosch*, den Heer Ingenieur DE KRUIJFF, te *Breda*, en het Gemeentebestuur voornoemd.

VERPACHTING VAN RUIM 100 BUNDERS EXTRA BESTE

HOOI- EN WEILANDEN.

Op *Vrijdag den 24. Mei 1850*, des voormiddags ten elf ure, zal op het Polderhuis van den *Bruinenhoekschen-Waard*, ten overstaan van den Notaris D. MIDDELKOOP, residerende te *Dussen*, in Percelen worden VERPACHT:

De extra schoone HOOI- en WEILANDEN, van den hooggomkaden polder den *Bruinenhoekschen-Waard* of *Hooge Polder*, gelegen bij *Rijswijk*.

Informatie te verkrijgen ten Kantore van den Rentmeester C. G. 'T HOOFT, te *Dordrecht*, alsmede bij den Opziener J. VAN BREUGEL, op denzelven Polder, die daags voor en op den morgen van de Verpachting aanwijzing zal doen.

⁂ PUBLIEKE EN BUITENGEWONE GROOTE VERKOOPING van bloeijende en bijzonder goed gekweekte BLOEMEN, bij den Heer G. HOEIJMANS, *Gouden Kruis* te *Breda*, den 22. *Mei* 1850, 's morgens om 10 uren.

Twee uren voor de Verkooping te zien.

BEKENDMAKING.

De DIRECTEUR der BANK van LEENING te *Breda*, zal, op last der Commissie van Administratie dier Beleenbank, op *Woensdag den 19. Junij 1850*, aan het Lokaal der Bank, publiek doen VERKOOPEN:

De VERSTANE PANDEN van de maanden *Januarij*, *Februarij* en *Maart* 1849, zullende die Goederen daags te voren voor een ieder ter bezigtiging liggen.

Gezegde Panden kunnen alsnog gelost, of de interessen der daarop beleende Kapitalen aangezuiverd worden, vóór of uiterlijk op *Dingsdag den 11. Junij* bevorens.

De Directeur voornoemd,
P. J. J. MICHIELSEN.

⁂ Op den 11. Mei 1850 is door de Ondergeteekenden aan Burgemeesters en Wethouders der Stad *Tilburg*, ter vertaling in het Nederduitsch, vertoond:

Cours Complet d'histoire universelle à l'usage des colléges et des maisons d'éducation, divisé en cinq parties, par J. MOELLER, *Professeur d'histoire à l'Université Catholique de Louvain.* Hasselt 1849.

A. VAN DER VOORT & ZONEN.

⁂ Bij J. G. BROESE, te *Utrecht*, is uitgegeven:

DE TWEEDE DRUK

VAN DE

SPOREN

VAN DE

NATUURLIJKE GESCHIEDENIS DER SCHEPPING,

OF

Schepping en voortgaande ontwikkeling van Planten en Dieren, onder den invloed en het beheer der Natuurwetten,

DOOR

Dr. J. H. VAN DEN BROEK,

Leeraar in de Natuur- en Scheikunde aan 's Rijks Kweekschool voor Milit. Geneeskundigen te Utrecht.

MET EEN VOORWOORD

VAN

Prof. G. J. MULDER,

1e Deel *f* 2.60.

Prof. MULDER zegt onder anderen in het Voorwoord: *Ik ken geen Boek, dat in den laatsten tijd het licht zag, hetwelk voor beschaafde Lieden meer geschikt is, om in algemeene trekken de Natuur van hare meest uitmuntende zijde te vertoonen. Het zal den blik van elken Lezer met kracht bepalen bij eenen schat van kennis, die hem treffen zal, indien hij er zich voor het eerst aan waagt; maar die ook hem zal boeijen, die reeds meer of min met de Natuur is vertrouwd geworden.*

(*Het 2e en laatste deel volgt weldra.*)

BINNEN WEINIGE MAANDEN WAS DE EERSTE DRUK GEHEEL UITVERKOCHT.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.